

การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ
ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน :

กรณีศึกษาโรงเรียนเลยพิทยาคม

Participatory Action Research on the Development of Quality Management
System Based on Office of the Basic Education Commission Quality Award
(OBECQA): a Case Study of Loeipittayakom School

จารุวัลลภ สุทธิสานนท์^{1*} คมฉันทนา อินทุสมิต² และ สมาน นาวาลิทธิ³

¹นักศึกษาลัทธิสุตรปรัชญาคุณูปการบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

³อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

* Corresponding Author E-mail :

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ 2) เพื่อศึกษาความคาดหวังของการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ และ 4) เพื่อศึกษาผลการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพของโรงเรียนเลยพิทยาคม โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้ร่วมวิจัยคือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวน 65 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกภาคสนาม แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบสังเกต แบบบันทึกการประชุม บันทึกทูลเกล้าฯ แบบสอบถามและ แบบประเมิน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพโรงเรียนเลยพิทยาคม เป็นโรงเรียนในโครงการมาตรฐานสากลที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียน Intensive School ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดี (O-NET) ของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับชาติทุกรายวิชา มีการบริหารจัดการโรงเรียนด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ต้องเข้ารับการประเมินโดยคณะกรรมการจากส่วนกลางในหมวด 1-7 ภายในปีการศึกษา 2558 พบว่า โรงเรียนยังไม่ชัดเจนในด้านกระบวนการ 3 ปัญหาหลัก คือ 1) ปัญหาด้านการบริหารจัดการหลักสูตรเทียบเคียงมาตรฐานสากล 2) การจัดการเรียนการสอนของครูส่วนหนึ่งที่ยังทำการสอนแบบเดิม ๆ และ 3) ครูยังไม่คุ้นเคยกับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ OBECQA

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างมีความคาดหวังให้การจัดการหลักสูตรการเรียนการสอนมีความเป็นสากล และมีการเทียบเคียงมาตรฐานสากลมากขึ้น ความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก มีทักษะ ความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับเดียวกับมาตรฐานสากล และความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากผลการสอบ O-NET เทียบเคียงกับโรงเรียนคู่เทียบ

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพของโรงเรียนเลยพิทยาคม ยึดหลักการมีส่วนร่วม ใช้เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) โดยโรงเรียนนำคำถามของเกณฑ์

มาแปลงเป็นกลไกในการพัฒนาการบริหารจัดการของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศและได้มาตรฐานสากล โดยโรงเรียนได้ดำเนินโครงการ 4 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการการประชุมปฏิบัติการ การจัดทำ กลยุทธ์ แผนปฏิบัติการและตัวชี้วัด 2) โครงการการประชุมปฏิบัติการการเขียนรายงานการบริหารจัดการโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งสพฐ.(OBECQA) 3)โครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนบูรณาการแบบครบวงจรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) และโครงการการประชุมปฏิบัติการการทบทวนและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของบุคลากรโรงเรียนเลยพิทยาคม เพิ่มเติมจากแผนปฏิบัติการ เป็นผลทำให้โรงเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินทุกโครงการ

ผลการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ พบว่า ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติหลายประการทั้งด้านความรู้และประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง คือ ได้ร่วมกันกำหนดวิธีการที่จะพัฒนาโรงเรียนตามแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากหมวด 1-7 ด้วยเริ่มจากการจัดทำบริบทองค์กร (Organizational Profile) การนำเกณฑ์มาเทียบเคียงกับผลงานที่ดำเนินการแล้วจากเดิมการปฏิบัติงานโดยใช้วงจร PDCA นำมาเชื่อมโยงจากผลงานที่ดำเนินการมาแล้วมาต่อยอดในหมวดกระบวนการของ OBECQA คณะครูมีความเข้าใจและสามารถเชื่อมโยงได้ ผลลัพธ์การดำเนินงานผ่านเกณฑ์การประเมินภาพรวมในระดับ 3

คำสำคัญ : การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ, OBECQA, การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ABSTRACT

The research aimed to investigate 1) the present situations and problems of the quality system management 2) the expectations of the quality system management 3) the approaches in managing development with the quality system management and 4) the result of the quality system management of Loeipittayakom school by using a participatory action research process. The co- researchers were 65 stakeholders. The research instruments were field notes, interviews, semi – structured interviews, focus group discussion, observation forms, minutes, diaries, questionnaires and assessment forms.

The findings of the study were as follows :

The current status of Loeipittayakom School has been selected as one of 65 schools to be the intensive school under the world – class standard school of the Ministry of Education. Due to the high capability and availability of school settings, the students perform higher scores than the national average in all subjects tested by The National Educational Testing (O-NET). Also, the school management system meets the Quality Award for Basic Education Commission (OBECQA) that must be evaluated in Category 1–7 by the OBEC committee in academic year 2558. Three main problems are: 1) the problem of a benchmark with the world – class curriculum management 2) using traditional methods of instruction at school and 3) unfamiliarity with the quality management system OBECQA.

The expectations of stakeholders showed an international curriculum should meet international standard. Participations in the quality system management, emphasizing highly competent and knowledgeable

students, having required students' distinctiveness, and students' achievement of O-NET performance as a benchmark with peer schools are anticipated.

The guidelines for the development of the quality system management of Loeipittayakom school focuses on application of the criteria of the OBECQA to lead the school being an excellence school in terms of 4 substantial projects : 1) a workshop project including plans for meeting, procedure, strategy, action and indication 2) a workshop project to report managerial administration on excellence of the quality system management as the criteria of OBECQA 3) a workshop project to integrate the philosophy of Sufficiency Economy to teaching approaches 4) a workshop project to review and monitor individual workforce of Loeipittayakom school .

The result of the quality system management found the researcher and co – researchers have learnt through various practical basis and direct experiences pertinent to the quality system under the Office of the Basic Education Commission Quality Award (OBECQA) Category 1– 7 starting with the organizational profile using PDCA model and a benchmark of the criteria of the quality system management sighting of the late outcomes. Teachers eventually comprehend and implement the management system into their fields resulting in Level 3.

Keywords : The Development of Quality Management, OBECQA, Participatory Action Research

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการได้ศึกษาวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกับหลักสูตรนานาชาติประเทศ พบว่าหลักสูตรแกนกลางให้ความสำคัญกับสาระการเรียนรู้เป็นอันดับแรก แต่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนในการคิดวิเคราะห์น้อยมาก อีกทั้งไม่สะท้อนให้เห็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมุ่งหวังให้โรงเรียนมาตรฐานสากล (World Class Standard School) ที่จัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Learner Profile) เทียบเคียงมาตรฐานสากล (World Class Standard) มีคุณภาพเป็นพลโลก (World Citizen) ตามปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO โดยในศตวรรษที่ 21 ทุกประเทศมีการพัฒนาและใช้หลักสูตรการศึกษาที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้ Learn to know, Learn to be, Learn to do เพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะพลเมืองของชาติ และ Learn to live together (สำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย, 2553)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายให้โรงเรียนมาตรฐานสากล (World Class Standard School) เป็นนวัตกรรมการจัดการศึกษานำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเทียบเท่าสากล ซึ่งมีจุดมุ่งหมายและทิศทางที่ชัดเจน คือ 1) เพื่อยกระดับการจัดการเรียนการสอนให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล และ2) เพื่อยกระดับการบริหารจัดการของโรงเรียนให้ด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) ทั้งนี้พบว่าโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความแตกต่างกันทั้งบริบท ศักยภาพ ขนาดโรงเรียนรวมทั้งสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ จึงกำหนดให้มีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพในระดับสำนักงานฯ เป็น 3 ระดับคือ ระดับที่ 1 การบริหารจัดการระบบคุณภาพ

ระดับโรงเรียน (School Quality Award : SCQA) ระดับที่ 2 การบริหารจัดการระบบคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission Quality Award : OBECQA) และระดับที่ 3 การบริหารจัดการระบบคุณภาพระดับชาติ (Thailand Quality Award : TQA) (สมป., 2555)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) มาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ของโรงเรียนเลยพิทยาคม การวิจัยครั้งนี้ใช้แผนปฏิบัติการ (Action Plan) เป็นตัวสอดแทรกหลัก (Main Intervention) เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change) เกิดการเรียนรู้ (Learning) ทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่มและระดับองค์กร ผลจากการวิจัยจะนำไปเป็นยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ
4. เพื่อศึกษาผลการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนเลยพิทยาคม โดยการใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะการวิจัย	การดำเนินการ/เทคนิค	กิจกรรม/โครงการ	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัญหาและความ คาดหวัง	-ศึกษาระเบียบวิธีวิจัย -วิเคราะห์เอกสาร -เตรียมตัวก่อนดำเนินการ	-	กรอบแนวคิดในการวิจัย ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมการ บริการจัดการคุณภาพOBECQA
	วงรอบที่ 1 ตามวงรอบ DAMR		
ระยะที่ 2	หมวด 1 การนำองค์กร -สัมมนาเชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิ -สนทนากลุ่มผู้บริหาร.ร.	-	แนวทางปฏิบัติการ นำองค์กร
ระยะการวิจัย	การดำเนินการ/เทคนิค	กิจกรรม/โครงการ	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทาง การพัฒนาการ บริหารจัดการ	หมวด2การวางแผนเชิงกลยุทธ์ -ประชุมปฏิบัติการ	-โครงการทบทวนและ จัดทำแผนปฏิบัติการ	ได้แผนกลยุทธ์/ แผนปฏิบัติการและตัวชี้วัด
	หมวด3การมุ่งเน้นนักเรียน -ประชุมปฏิบัติการ	-โครงการจัดการเรียนรู้ บูรณาการแบบครบวงจร	ลดภาระงานของนักเรียนได้ ทั้ง 6 ระดับ
	หมวดที่4การวัดวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	-โครงการประชุม ปฏิบัติการเขียนสรุป	กรอบการรายงาน OBECQAจากเจ้าของงาน

ด้วยระบบ	-ประชุมปฏิบัติการ	รายงาน OBECQA	
คุณภาพ ตาม	หมวด 5 การมุ่งเน้น	-โครงการการจัดการเรียนรู้	หน่วยบูรณาการ 6 ระดับ
เกณฑ์รางวัล	บุคลากร	บูรณาการแบบครบวงจร	
คุณภาพแห่ง	-ประชุมปฏิบัติการ		
สำนักงาน	หมวด 6 การมุ่งเน้นการ	-โครงการประชุม	
คณะกรรมการ	ดำเนินการ	ปฏิบัติการทบทวน	ผลการปฏิบัติงานตามระบบงาน
ก้านพื้นฐาน	-ประชุมปฏิบัติการการ	ตรวจสอบผลการ	ของโรงเรียน
โดยใช้วงรอบ	ทบทวนตรวจ สอบผลการ	ปฏิบัติงานของบุคลากร	
D-A-M-R	ปฏิบัติงานของบุคลากร		
	หมวด 7 ผลลัพธ์	-การประมวลผลการ	-ผลลัพธ์ด้านหลักสูตรและ
	-ประชุมปฏิบัติการฯ	ดำเนินงานตาม	กระบวนการ
		กระบวนการ	-ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นนักเรียน
			-ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร
			-ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กร
			-ผลลัพธ์ด้านการเงินและ
			สมรรถนะการให้บริการ
	วงรอบที่ 2 ตามวงรอบ DAMR		
	หมวด 5 การมุ่งเน้น	โครงการทบทวนและ	ผลการออกแบบการจัดการเรียนรู้
	บุคลากร	ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	ที่ตอบสนอง ความต้องการของ
	-ประชุมปฏิบัติการ	ของบุคลากรโรงเรียน	ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย
		เลยพิทยาคม	
ระยะการวิจัย	การดำเนินการ/เทคนิค	กิจกรรม/โครงการ	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 3	สรุปผลการพัฒนา	-	-เกิดการเปลี่ยนแปลงในการ
	-เวทีพิจารณา		บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ
			-ได้ความรู้ใหม่จากการวิจัยฯ
			-ข้อค้นพบจากการวิจัย
			-ศักยภาพขององค์กร
			-ภาพลักษณ์ขององค์กร

ภาพที่ 1 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพของโรงเรียนเลยพิทยาคม เข้าโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล รุ่นที่ 1 คัดเลือกให้เป็นโรงเรียน Intensive School 1 ใน 65 โรงเรียน เนื่องจากมีความพร้อมสูง สมป. ได้

แบ่งกลุ่มโรงเรียนที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเข้มข้นออกเป็น 14 คณะ โรงเรียนเลยพิทยาคมอยู่ในกลุ่มคณะภาค 9 ได้รับการประเมิน SCQA ในปี 2557 จะต้องเตรียมความพร้อมเพื่อเข้ารับการประเมิน OBECQA ด้านกระบวนการหมวด 1-7 ในปี 2558

2. ปัญหาการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพของโรงเรียนเลยพิทยาคม 1) ปัญหาด้านการบริหารจัดการหลักสูตรให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล โรงเรียนจะต้องมีการปรับหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ที่ครูผู้สอนจะต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสอน ซึ่งเป็นปัญหาทั้งกับนักเรียนและผู้สอนที่ไม่คุ้นเคยกับรายวิชา 2) สภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ยังมีครูส่วนหนึ่งที่ยังใช้วิธีการสอนแบบเดิม ๆ 3) สภาพการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ คณะผู้บริหารและครูไม่คุ้นเคย ด้วยเป็นเรื่องใหม่มีความซับซ้อนมาก

3. ความคาดหวังในการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพของโรงเรียนเลยพิทยาคมตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(OBECQA) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคาดหวัง ดังนี้

3.1 จัดหลักสูตรและการสอนให้มีความเป็นสากลมากขึ้น มีผลการประเมินในระดับดีขึ้น ร้อยละ 80

3.2 ความคาดหวังในเรื่องการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก

3.3 ความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนจากผลการสอบ O-NET เทียบเคียงกับโรงเรียนคู่เทียบคือโรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล

4. กระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพของโรงเรียนเลยพิทยาคมตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) สรุปผลตามลำดับดังนี้

4.1 หมวด 1 การนำองค์กร ผลการดำเนินการฝ่ายบริหารมีการพัฒนากระบวนการให้โรงเรียนมีการพัฒนาต่อเนื่อง ผลการประเมินเทียบเกณฑ์หมวด 1 การนำองค์กร ระดับ 3 คะแนน ร้อยละ 40

4.2 หมวด 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ผลการดำเนินการโรงเรียนมีการพัฒนาและมีการนำไปปฏิบัติ ผลการประเมินเทียบเกณฑ์ หมวด 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ระดับ 3 คะแนน ร้อยละ 45

4.3 หมวด 3 การมุ่งเน้นนักเรียน ผลการดำเนินการมีการพัฒนาวิธีการรับฟังเสียงของนักเรียน และประเมินความพึงพอใจของนักเรียน และมีการสร้างความผูกพันผ่านกระบวนการกำกับดูแลนักเรียน ผลการประเมินเทียบเกณฑ์ หมวด 3 การมุ่งเน้นนักเรียน ระดับ 3 คะแนน ร้อยละ 45

4.4 หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ผลการดำเนินการของโรงเรียนมีการทบทวน ตรวจสอบ การรวบรวม วิเคราะห์ จัดการปรับปรุงสารสนเทศ และการรวบรวม KM ผลการประเมินเทียบเกณฑ์ หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ระดับ 3 คะแนน ร้อยละ 30

4.5 การมุ่งเน้นบุคลากร มีการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับพันธกิจ กลยุทธ์ของโรงเรียน ผลการประเมินเทียบเกณฑ์หมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร ระดับ 3 คะแนน ร้อยละ 40

4.6 หมวด 6 การมุ่งเน้นการดำเนินการ มีการออกแบบจัดการ และปรับปรุงระบบงานและกระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ผลการประเมินเทียบเกณฑ์ หมวด 6 การมุ่งเน้นการดำเนินการ ระดับ 4 คะแนน ร้อยละ 55

4.7 หมวด 7 ผลลัพธ์ มีการดำเนินการที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ ดังนี้

4.7.1 ข้อ 7.1 ผลลัพธ์ด้านหลักสูตรและกระบวนการ

ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ใน ปีการศึกษา 2556 ทุกรายวิชามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ

ผลการประเมินจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทุกรายการประเมินมีพัฒนาการดีขึ้น

4.7.2 ข้อ 7.2 ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นนักเรียน

ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการดูแลโดยมีครูติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับดีทั้ง 6 ระดับ

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริการของโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 สรุปภาพรวม ค่าเฉลี่ย 4.32 ระดับดี และผู้ปกครองระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2,3 5 และ 6 มีความพึงพอใจภาพรวมระดับดี ค่าเฉลี่ย 4.22

4.7.3 ข้อ 7.3 ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร

ผลการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของบุคลากร เป็นการประเมินภาพรวมของผลการปฏิบัติงาน 3 ด้าน คือ ความสามารถทางวิชาการ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการปฏิบัติงานงานหน้าที่พิเศษ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 มีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นคุณภาพระดับดีขึ้นไปร้อยละ 94.89 จากเดิมในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 คุณภาพระดับดี ร้อยละ 88.36

ผลการประเมินความผูกพันของบุคลากรต่อโรงเรียนเลยพิทยาคมในภาพรวม คุณภาพระดับ มาก เมื่อพิจารณารายละเอียดประเด็นที่น่าสนใจคือ ท่านมีความรู้สึกภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนเลยพิทยาคม มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.62

4.7.4 ข้อ 7.4 ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กรและการกำกับดูแลองค์กร

ผลการประเมินการนำองค์กรและการกำกับดูแลและความรับผิดชอบต่อสังคมกว้าง โดยบุคลากรภายในโรงเรียน โดยจำแนกตามตัววัดตามเกณฑ์ OBECQA จำนวน 5 ตัววัด ปรากฏผลดังนี้

4.7.4.1 การสื่อสาร การสร้างความผูกพันกับบุคลากรของผู้นำระดับสูงกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารสองทิศทางและการทำให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก

4.7.4.2 การกำกับดูแลองค์กร ผลลัพธ์ในปัจจุบันและแนวโน้มของตัววัดที่สำคัญด้านการกำกับดูแลองค์กร และความรับผิดชอบต่อทางการเงินภายในและภายนอก ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดี

4.7.4.3 การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ และการนำไปปฏิบัติเป็นไปตามกฎระเบียบ ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก

4.7.4.4 การปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม และความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อผู้นำระดับสูงและการกำกับดูแลองค์กร ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดี

4.7.4.5 ความรับผิดชอบต่อสังคมกว้างและการสนับสนุนชุมชนที่สำคัญ ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก

4.7.5 ข้อ 7.5 ผลลัพธ์ด้านการเงินและสมรรถนะการให้บริการ

การประเมินผลลัพธ์ด้านการเงินและสมรรถนะการให้บริการ (การตลาด) เพื่อให้เข้าใจถึงความมั่นคงทางการเงิน ความท้าทาย และความสำเร็จในขอบเขตการให้บริการ ปรากฏผลดังนี้

4.7.5.1 การดำเนินงานด้านการเงินระดับปัจจุบันและแนวโน้มผลการดำเนินงานด้านการเงิน ด้านผลตอบแทนทางการเงิน ความมั่นคงทางการเงิน (Financial Viability) หรือผลการดำเนินการด้านงบประมาณ (Budgetary Performance) ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก

4.7.5.2 ผลการดำเนินการด้านสมรรถนะการให้บริการ ผลลัพธ์ด้านการกำกับดูแลองค์กร และความรับผิดชอบต่อด้านการเงินภายในและภายนอก ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก

4.7.5.3 ผลการดำเนินการตามกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับในระดับปัจจุบันและแนวโน้มผลการดำเนินการ ประเมินผ่านเกณฑ์ระดับดีมาก

ผลการประเมินเมื่อเทียบเกณฑ์ หมวด 7 ผลลัพธ์ ระดับ 3 คะแนน ร้อยละ 45

5. ผลของกระบวนการ พัฒนาการบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียน เลย์พิทยาคม ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) โดยการใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

5.1 การเปลี่ยนแปลงแปลงตามที่คาดหวัง

ผลการประชุมปฏิบัติการ ในประเด็นความคาดหวังของโรงเรียนเลย์พิทยาคม ที่ร่วมกันพัฒนาการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ดำเนินการให้สำเร็จตามเป้าหมายของโครงการ เมื่อดำเนินการปฏิบัติการแล้ว จำนวน 4 โครงการ ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังทั้ง 4 โครงการ คือ โครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนบูรณาการแบบครบวงจรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโครงการประชุมปฏิบัติการการเขียนรายงานการบริหารจัดการโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ตามแนวรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (OBECQA) โครงการประชุมปฏิบัติการการจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการและตัวชี้วัด และโครงการประชุมปฏิบัติการทบทวนและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของบุคลากรโรงเรียน เลย์พิทยาคม ซึ่งมีผลการดำเนินงานดังนี้

5.1.1 โครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนบูรณาการแบบครบวงจรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 2 มาตรฐาน 5 ตัวชี้วัด ผลการปฏิบัติการร่วมกัน ตัวชี้วัดที่ 7.1 ตัวชี้วัดที่ 7.3 ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ 4 ตัวชี้วัดที่ 7.5 ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ 3 ตัวชี้วัดที่ 15.1 และตัวชี้วัดที่ 15.2 ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ 4

5.1.2 โครงการประชุมปฏิบัติการการเขียนรายงานการบริหารจัดการโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามแนวรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (OBECQA) มีตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษา 1) ด้านวิชาการ ข้อ 11 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีเกณฑ์คุณภาพระดับ 3 ข้อ 13 ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น มีเกณฑ์คุณภาพระดับ 3 เมื่อมีการปฏิบัติการร่วมกันในการเขียนกระบวนการทำงานตามรูปแบบ ADLI จะต้องดำเนินการคือรวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาภายใน 2 ปี ในกิจกรรมนี้จึงเป็นการตรวจสอบการรวบรวมสารสนเทศของโรงเรียนครั้งใหญ่ทำให้เกิดการทบทวนกระบวนการวัดวิเคราะห์ในหมวด 4 โดยย่อผลปฏิบัติการร่วมกันทุกตัวบ่งชี้ที่ ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ 4

5.1.3 โครงการประชุมปฏิบัติการการจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการและตัวชี้วัด มีตัวบ่งชี้กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ ในตัวบ่งชี้ที่ 9 ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์การจัดการศึกษา เมื่อมีการประชุมปฏิบัติการร่วมกันในการร่วมคิดร่วมทำการวิเคราะห์ SWOT เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง โอกาส จุดเด่น จุดด้อย ของโรงเรียน จากนั้นร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ที่จะบรรลุวิสัยทัศน์ ผลการปฏิบัติการ ตัวบ่งชี้ที่ 9 ข้อ 1 และข้อ 2 ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ 4

5.1.4 โครงการประชุมปฏิบัติการทบทวนและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของบุคลากร ทำการประเมินโดยคณะกรรมการนิเทศภายใน วงรอบที่ 2 การพัฒนาบุคลากรในหมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร ที่โรงเรียนสนับสนุนให้มีการทำงานกับผลการดำเนินการที่ดี รวมถึงการบรรลุแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ผลการปฏิบัติการ ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 6 ข้อ 7 ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ 4 และตัวบ่งชี้ที่ 6.2 ข้อ 5 และข้อ 8 ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับ 3

การเปลี่ยนแปลงที่คาดหวังในการวิจัยครั้งนี้ เกิดขึ้นใน 3 ระดับ คือ ระดับบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล และระดับโรงเรียน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับโรงเรียนและองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องโดยอธิบายแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติได้ ดังนี้

1) ระดับบุคคล

(1) ขั้นตอนเริ่มต้นการวิจัย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับบุคคลดังนี้

มีการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย การได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้พัฒนาศักยภาพการคิด มีการเชื่อมโยงข้อมูลการดำเนินงาน เกิดความเชื่อและศรัทธาในตนเอง และเกิดความผูกพันต่อโรงเรียน

2) ระดับกลุ่มบุคคล กลุ่มบุคลากรให้ความสำคัญและตระหนักในการประเมินการปฏิบัติตามโครงการ มีการประเมินตามวัตถุประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษา สามารถตรวจสอบผลลัพธ์ที่เป็นความสำเร็จของโครงการว่าสามารถเชื่อมโยงไปยังกระบวนการของหมวด 1-6

3) ระดับองค์กร มีการพัฒนาการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์ OBECQA

อภิปรายผล

หมวด 1 การนำองค์กร ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินการอยู่ในระดับ 3 คะแนนร้อยละ 40 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การนำองค์กรของฝ่ายบริหารโรงเรียนมีการกำหนดนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้วยการสัมมนาเชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญการบริหารจัดการคุณภาพของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลมาถือเป็นแนวปฏิบัติ สอดคล้องกับ Hoy & Miskel (2005) กล่าวว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้รับการคาดหวังว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะสำคัญ

หมวด 2 การวางแผนกลยุทธ์ ผลการวิจัยพบว่า การวางแผนกลยุทธ์ผลการประเมินอยู่ระดับ 3 คะแนน ร้อยละ 45 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนแสดงวิธีการกระบวนการการสร้างกลยุทธ์ การจัดทำแผนปฏิบัติการ และการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ โดยงานนโยบายและแผนงานดำเนินการจัดประชุมปฏิบัติการ

หมวด 3 การมุ่งเน้นนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การมุ่งเน้นนักเรียนผ่านการประเมินระดับ 3 คะแนนร้อยละ 45 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนรับฟังเสียง “เสียงของนักเรียน” ด้วยตระหนักว่านักเรียนเป็นสำคัญรับฟังทุกความคิดเห็น

หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ผลการวิจัยพบว่า การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ระดับ 3 คะแนนร้อยละ 30 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนใช้การวัดวิเคราะห์ปรับให้มีความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน ตลอดจนทบทวนปรับปรุงผลการดำเนินงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศในทุกระดับและทุกภาคส่วนของโรงเรียน

หมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า การมุ่งเน้นบุคลากรผ่านการประเมินระดับ 3 คะแนน ร้อยละ 30 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในวงรอบที่ 1 โรงเรียนอธิบายผลการดำเนินงานในการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้เกิดผลการดำเนินงานที่ดี ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับหมวด 3 ในการรับฟังเสียงของนักเรียน

หมวด 6 การมุ่งเน้นการดำเนินการ ผลการวิจัยพบว่า การมุ่งเน้นการดำเนินการผลการประเมินผ่านระดับ 4 คะแนนร้อยละ 55 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนดำเนินการออกแบบระบบงาน เป็นกระบวนการที่สำคัญภายในโรงเรียน และกำหนดสมรรถนะสำคัญของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ในการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำทางวิชาการและบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพอย่างจริงจัง
2. ควรเพิ่มระบบการจัดการความรู้ (KM) ทั้งองค์กร และเผยแพร่แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างคล่องตัว มีการพัฒนาจนเป็นวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
3. พัฒนาปัจจัยพื้นฐานเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ศูนย์การเรียนรู้คอมพิวเตอร์ ห้องเรียนเล็กทรอนิกส์ และการให้บริการสืบค้นต้องรวดเร็ว หลากหลายและมีเจ้าหน้าที่มีคุณภาพและเพียงพอ

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานบริหารการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย. (2553). **คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ.**

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2555). **แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง.**

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2555). **แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ตามแนวทาง**

TQA & OBECQA. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2556). **แนวทางการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ TQA.** กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2005). **Educational administration : Theory research and practice.** 7thed. New York : McGraw-Hill.